

**Історичний огляд
розвитку декоративного
рослинництва**

Рослинний світ - невід'ємний компонент середовища проживання людини, необхідна умова його матеріального благополуччя. Значення рослин не обмежується тільки матеріальними функціями, безперечна найважливіша роль флори в естетичному розвитку людей.

Зелені насадження займають особливе місце у вирішенні проблеми охорони і поліпшення навколишнього середовища.

У містах із щільною забудовою, густою мережею автомобільних доріг спостерігається прогресуюче погіршення стану середовища: високий ступінь запиленості, концентрація токсичних викидів підприємств і транспорту, неприпустимий по санітарним нормам рівень шуму.

Рослини роблять благотворний вплив на мікроклімат:

- ✓ знижують швидкість вітру;
- ✓ знижують рівень шуму;
- ✓ зволожують і очищають повітря;
- ✓ є ефективним засобом боротьби з водної та вітрової ерозією ґрунтів.

Зелені насадження сприяють архітектурно-планувальній організації території як при будівництві нових районів, міст, так і при реконструкції існуючих територій.

У практиці містобудування розміщення насаджень в містах або селищах ведеться за державними нормами озеленення.

Норма озеленення на 1 жителя - це певна кількість озеленої площі, м², яка необхідна для задоволення потреб у відпочинку, а також поліпшення умов проживання.

При підборі рослин для озеленення необхідно враховувати, що крім позитивних якостей, деякі рослини мають і негативні властивості, в більшій чи меншій мірі небезпечні для здоров'я населення. Сюди відносяться насамперед отруйні і колючі рослини (особливо небезпечні для дітей). Такі рослини можуть мати лише обмежене застосування і неприпустимі для озеленення певних об'єктів.

Збільшення обсягів робіт з озеленення населених місць висуває нові вимоги до асортименту і якості декоративних рослин.

На перших етапах розвитку цивілізації реакція людини на ландшафт була стихійною, проте з часом люди стали намагатися вдосконалювати навколишній світ, пристосовуючи його до своїх потреб, як матеріальним, так і духовним.

Якщо на перших етапах людина використовувала природну привабливість рослин, то з часом вона все активніше втручалася в процес розвитку ландшафту, безпосередньо впливаючи на фітоценоз. Спочатку люди вивчали біологію і естетичну привабливість існуючих видів і форм рослин, а пізніше стали штучно створювати нові форми і сорти.

У древній Греції та Римі, Єгипті, Китаї квіткове аранжування було піднесено до рангу високого мистецтва. Археологічні знахідки, які підтверджують використання людиною квітів, відносяться ще до часів бронзового століття.

Квіти відомі з часів глибокої давнини, ще за три тисячі років до нашої ери.

У пірамідах стародавнього Єгипту знайдені насіння і листя жасмину, фікуса, фінікової пальми та інших декоративних рослин.

У стародавніх пам'ятках Єгипту згадуються такі квіти, як лотос, лілія, резеда. Лотос (водна лілія) був в Єгипті улюбленою квіткою. У Древньому Єгипті квіти широко використовувалися для прикрашення палаців, храмів, при здійсненні культових обрядів. На єгипетських малюнках, що датуються XXV ст. до н.е. зображена ваза з лотосами. В гробниці царя Тутанхамона (XIV ст. до н.е.) було знайдено вінок з польових квітів, які зберегли свої оригінальні кольори.

Культові обряди греків і римлян теж не обходилися без різних квіткових композицій. У ті далекі часи особливою увагою користувалися троянди. У Стародавній Греції їх вважали символом кохання, акуратності і мовчання. У Стародавньому Римі вони були ще й символом сміливості та служили своєрідним орденом, яким нагороджували за геройство.

Висячі сади Семіраміді у Вавилоні - одне з «семи чудес» стародавнього світу славилися гігантськими і карликовими деревами, а також дивовижними кольорами.

Грандіозні розміри мало декоративне садівництво в Китаї. Улюбленими квітами тут були троянди і хризантеми. Китай є батьківщиною штучних квітів, де їх вперше почали робити з шовку.

Висячі сади Семіраміді у Вавилоні

Квіти в Греції пов'язують з прекрасними садами на островах Архіпелагу. Греки вже в давнину мали великий асортимент квітів: амарант, братки, гіацинт, ірис, лілії, фіалки і багато інших.

У стародавньому Римі, крім зелених двориків - «вірідарієв» розбивали сади навіть на дахах, де вирощували квіти, кущі та дерева.

Декоративне садівництво Риму було настільки розвинене, що відомий поет Горацій нарікав на витіснення трояндами і левкоєм більш корисних рослин (виноград, оливки).

Вже в стародавні часи люди привозили з далеких країн не тільки традиційні товари, але і квіткові рослини.

Величезний потік нових рослин ринув до Європи в епоху великих географічних відкриттів.

В 14 столітті в Європі переважали рослини європейської флори - пізньоцвіт, рицина, лілія, мак, однорічний люпин, мальва, ірис, нарцис, резеда, волошка, шафран.

В 15, на початку 16 століття в садах Європи з'явилися гіацинти, тюльпани.

рицин

мальв

В середині 16 століття з Центральної Америки з'явилися чорнобривці, настурція.

В 17 столітті - Аквилегія, багаторічні айстри, канни, рудбекія, флокси.

В 18 столітті з Китаю були завезені півонії і хризантеми.

В початку 19 століття в Європі з'явилися люпин, анемофілла, флокс Друмманда.

Від другій половині 19 століття в Європу з Японії та Китаю завезли ветренницю японську, астильбу.

канни

анемофілл
а

флокс

У Західній Європі в XIV ст. розповсюдженою була мода на аромати і на невеликі букетики з пахучих квітів. Бутоньєрки з фіалок або інших квітів жінки приколювали до одягу, а чоловіки закріплювали в петлицю.

В той же час різноманітні квіти стають основним об'єктом зображення в малярстві, особливо в картинах майстрів епохи Відродження.

До XIV ст. відносять і появу букета для подарунку. Цьому сприяли небачені до цього часу рослини, які завозились в Європу з тропічних країн.

В епоху великих географічних відкриттів в Англії влаштовувались аукціони, де продавалися екзотичні рослини, привезені з Нового Світу. Особливо цінувалися орхідеї. За рідкісний екземпляр віддавалися цілі маєтки.

Особливості архітектурного стилю і влаштування житлових будинків початку XIV ст. диктували свої вимоги до квіткових композицій. Вона повинна була бути великою, спокійною і стриманою. Цим вимогам відповідала симетрична крупна композиція однотонних квітів одного виду у високій вазі.

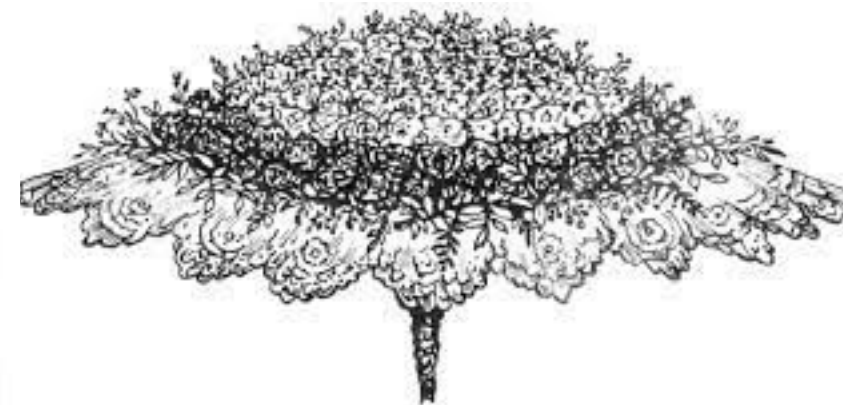
На зміну культурі Відродження приходить бароко. В архітектурі це виразилося у збільшенні монументальності форм, підвищенні пластичної виразності об'ємів. Монументальність в архітектурі вимагала і збільшення розмірів квіткових композицій для прикрашення залів. Для цього використовувалися спеціальні розбірні вази, які склалися з декількох окремих посудин.

У XVIII ст. розміри ваз для квітів поступово збільшуються, квіткові композиції досягають величезних розмірів. Вони склалися з різноманітних видів квітів і вражали своїми розмірами.

На початку XIX ст. з'явився букет для подарунку в стилі «Вікторія». Квіти склалися щільно одна до одної, в середину – одного кольору, назовні – іншого. Вкладались вони в лійкоподібний футляр, оточений накрохмаленим мереживом. Це нагадувало маленьку клумбу.

У другій половині XIX ст. з'явився односторонній вертикальний букет у стилі «Помпадур». Такий букет зручно ставити у вазу, розміщену біля стіни.

Букет в стилі

вертикальний букет у стилі
«Помпадур»

Входить у моду бідермейєрівський букет, де використовувалися не тільки живі квіти, але й засушені. Для прикраси використовували велику кількість рюшів, мережива, стрічок.

Поширеними були і макартовські букети, складені із сухих фарбованих квітів, трав, пальмового листя. Букети, особливо весільні, в стилі бідермейєр популярні і в наш час. Це пояснюється тим, що частина букета може бути збережена як сувенір.

З часом теорія і практика складання букетів удосконалювалася, сучасні аранжування включають велику кількість квітів, застосовуються різноманітні допоміжні матеріали.

бідермейєрівський
букет

Макартовський
букет

Велику роль в зборі і вирощуванні нових квіткових рослин зіграли в Європі ботанічні і монастирські сади. Великі ботанічні сади країн Європи, особливо при університетах, стали відправляти експедиції в різні частини світу спеціально для зборів нових видів рослин. З експедицій привозили звичайно не самі рослини, а їх насіння, і висівали в садах Європи. Зберегти і розмножити їх, наприклад орхідеї, допомогли спеціально для цього створені споруди - оранжереї.

Квіти вирощували всюди - в палацових парадних парках і скромних садах городян. Любов до незвичайних екзотичних квітів доходила до крайніх форм - захоплення тюльпанами (тюльпаноманія) в 17 столітті охопила голландців, і не тільки багатих, а й майже все населення країни.

За 1 цибулину особливо красивих сортів платили від 5-6 до 13 тис. гульденів. Премія за виведення рідкісного сорту чорного тюльпана складала 100 тис. гульденів золотом.

Найталановитіші умільці-садівники з народу створювали і обробляли фруктові-ягідні та декоративні сади, дивували іноземців своєю красою і плодами відмінних, небачених якостей.

В 11 столітті сади і городи були зосереджені переважно біля Києва.

Закладалися не тільки сади і парки, а й споруджувалися оранжереї, в яких вирощували ананаси, лимони, апельсини та інші культури.

Ботаничний сад у Києві (1) Третій поверх

У розвиток декоративного садівництва 19 століття помітна роль належала товариствам садівників. Вони утворювалися в багатьох містах країни.

Товариства проводили збори, влаштовували екскурсії, виставки, робили доповіді та повідомлення.

Вирощування квітів та торгівля ними у 19 столітті на Україні була монополією іноземних фірм.

Вітчизняне декоративне садівництво отримало розмах лише після революції, створювалися нові парки культури і відпочинку, красиві сквери і сади.

В даний час в Головному ботанічному саду Києва зібрано понад 7000 видів і сортів декоративних рослин.

Французькі селекціонери батько і син Лемуан, починаючи з 1865 року, створили понад 200 прекрасних сортів бузку і чудові сорти бузку. Багато з них широко вирощуються і до сих пір. З 1898 року Лемуан почав займатися селекцією півоній і створив видатні сорти - Сара Бернар, Монблан і ін.

Сорти бузку Лемуан

Символіка квіткової композиції

Символіка квіткової композиції складається із легенд про квіти і рослини, традиційної народної символіки, символіки форми komponування окремих ліній, заснованих на психології їх сприйняття, символіки кольорових відтінків і поєднання кольорів та пейзажної символіки.

Легенди, що збереглися в пам'яті народу, є ніби причинами встановлення того чи іншого символічного значення квітів і рослин.

Наприклад, нарцис – символ гордості, самозакоханості; адоніс весняний – символ тяжких переживань; червона троянда – символізує палке кохання; лавр вважається символом успіху, слави, безсмертя; тополя – асоціюється з витонченістю, конвалія – з таємничим коханням; незабудка – символ дружби, пам'яті; гладіолус – дружби, пам'яті, вірності; дельфініум символізує вірність; гвоздика – символ свободи і рівності; волошки – символ простоти і ніжності.

При складанні будь-якої композиції колір є найвиразнішим образотворчим елементом.

Розрізняють хроматичні та ахроматичні кольори.

Хроматичні кольори розміщуються кольоровим колом. Три кольори є основними – червоний, жовтий, синій, інші – фіолетовий, оранжевий, зелений – допоміжні, або додаткові, їх можна отримати внаслідок змішування кольорів: зелений – синій із жовтим, оранжевий – червоний із жовтим, фіолетовий – синій з червоним.

Кольори також відрізняються між собою за емоційним впливом на людину. Червоний, оранжевий і жовтий – теплі, або активні і діють збудливо. Синій, жовтий, фіолетовий – холодні, або пасивні і впливають заспокійливо.

Білий, чорний і всі відтінки сірого – ахроматичні кольори. За їх допомогою знижують насиченість забарвлення, тобто висвітлюють або затемнюють його. Майже у всіх композиціях головна роль належить теплим і світлим відтінкам, а темні й холодні – допоміжні.

Символіка кольору виробилася у людей протягом століть. Білий колір – нейтральний, все збільшує, підкреслює, в букеті створює веселість, добре поєднується з темними відтінками й освітлює хроматичні кольори, символізує чистоту, невинність, цноту.

Чорний колір – теж нейтральний і є гарним фоном для всіх теплих кольорів, символізує траур, смуток, горе. Квіти бувають забарвлені у чорно-бурий і чорно-фіолетовий кольори (жоржини, гіацинти, тюльпани). Вони добре виглядають в поєднанні з білими, рожевими, жовтими квітами.

Червоний – найпривабливіший, активний колір, збуджуючий, енергійний, зігріваючий. При аранжуванні букетів використовується як самостійно, так і в поєднанні з білим і жовтим кольорами. Символізує життя, кров, вогонь, свято, кохання, свободу, пристрасть.

Жовтий колір – теплий, веселий, привабливий, сонячний, світлий, яскравий, легкий і вражаючий. Символізує життя, радість, віру в майбутнє.

Зеленувато-жовтий – отруйний, символізує зраду, заздрість, фальш, розлуку.

Оранжевий колір дуже яскравий, привертає увагу, теплий, радісний, святковий, полум'яний. Символізує силу, сонце, тепло, радість, владу, гордість, розкіш.

Рожевий колір символізує ніжність, принадність та чарівність, безпосередність та довіру.

Зелений – сполучний колір, найбільш приємний для ока, діє заспокійливо, служить для створення фону в композиціях. Є символом миру, надії, родючості, спокою.

Блакитний – холодний, ясний, чистий, пасивний. Символізує ніжність, легкий смуток, вірність, далечінь, довір'я.

Синій – найспокійніший з кольорів, приносить відчуття спокою, прохолоди, сентиментальності і віддаленості. Символізує довіру, смуток, поважність, нескінченність.

Фіолетовий колір підкреслює урочистість, особливо червоно-фіолетовий, але у великих кількостях не має ефектного вигляду. Квіти такого кольору використовують у комбінаціях з білими, оранжевими і жовтими. Символізує дружбу, гідність, розкіш, велич.

При складанні квіткових композицій часто доводиться мати справу з квітами кількох кольорів, а отже, й з різними контрастами кольорів. Для доброго поєднання треба брати два протилежні кольори, розміщені в колі кольорів (червоний – зелений, фіолетовий, жовтий і т. д.), а при поєднанні трьох забарвлень – розміщені на однаковій відстані кольори (червоний – синій – жовтий).

При створенні квіткових композицій, присвячених урочистим датам, треба користуватися контрастними поєднаннями, бо вони більш яскраві і святкові.

Для створення м'яких, органічних поєднань використовують близькі кольори (білий – рожевий, синій – голубий, зелений і світло-зелений). Якщо квітковий матеріал для складання композицій різкий, має конфліктуючі кольори, то вводять білий і зелений кольори, які роблять перехід кольорів м'якшим.

Мова квітів прийшла до нас з глибини століть. Вперше вона виникла на Сході, а в Європу прийшла набагато пізніше, приблизно у 18 столітті. Спочатку вона прижилася в світському суспільстві. Потім набула поширення і стала використовуватися всіма бажаючими для прояву і вираження своїх почуттів.

На території Європи Франція вважається основоположницею квіткового етикету. Саме тут зародилися перші квіткові традиції і французи першими "заговорили" на "мові квітів". Лувр і Версаль, пишні бали і довгі розмови в будуарах. Дами не завжди могли у відкрити проявити почуття і вподобання щодо обраного кавалера. І тут їм на допомогу приходила мова квітів. Француженки володіли нею досконало.

Сучасні жителі Франції шанують традиції і залишаються пристрасними шанувальниками квітів. У столиці цієї європейської держави, квіткові свята влаштовують з будь-якого приводу. У травні традиційно проходить свято конвалії. Цими витонченими, пахучими квітами прикрашають будинки і квартири. Увечері в цей день на вулицях міст влаштовують танці. В руках у танцюючих обов'язково повинен бути невеличкий букетик з конвалій. В кінці вечора, його дарують партнеру по танцях, на знак дружби.

Ще з часів Наполеона, у Франції прижилася традиція, проводити свято фіалки. В цей день можна побачити фіалки всіляких кольорів і відтінків. Фіалка у французів вважається символом вірності і скромності.

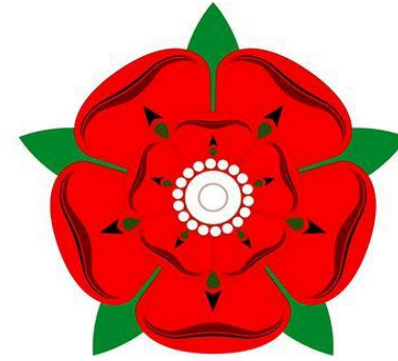
В кінці зими, в лютому, проходить традиційне свято мімози. Воно символізує прихід весни і розквіт нових почуттів. В кінці свята вибирають Королеву Мімози, одну з найкрасивіших дівчат. Цей титул вона з гордістю носить протягом року, до наступного свята мімози.

З найдавніших часів, біла лілія у французів вважається королівською квіткою. Її зображували ще на гербах старовинних родин. Зараз зображення лілії можна побачити де завгодно. На фасадах будинків, на картинах художників. Прикраси з лілій дуже популярні у французенок.

Квіткові традиції в Англії «розквітли» ще з часів Вікторіанської епохи. Також з Англії прийшли легенди про, так звану, «війну троянд». Ця війна на території держави, тривала близько 30 років, а символом протиборчих сторін були червона і біла троянди. Є й інша назва "війна Червоної і Білої троянди".

Зараз в Англії ніхто не воює, але сучасні англійські леді і джентльмени шанують ці традиції і добре володіють квітковим етикетом і мовою квітів. В Європі Англію вважають законодавицею квіткової моди і етикету. Щороку в місті Челсі проходить "щорічна Всесвітня квітова виставка". Перший раз вона була проведена більше 80 років тому. Виставка організована і проводиться Британським королівським товариством. Англійська королева Єлизавета із задоволенням відвідувала цю виставку. На виставці квітів в Челсі можна побачити унікальні екземпляри, вирощені і представлені квітникарями і флористами.

У місті Спладінг щорічно проходить весняний квітковий парад. За своєю аристократичною красою і витонченістю, він ні в чому не поступається виставці квітів в Челсі.

У англійців існує цікава квіткова традиція, яка шанується і в наші дні. Мешканки Туманного Альбіону зберігають весільний букет все життя. Його ретельно висушують і поміщають в спеціальний красивий посуд. Ця посудина з букетом вважається сімейною реліквією, його старанно оберігають.

Жителі холодної північної країни Фінляндії дуже люблять квіти, дарують їх з приводу і без нього. Величезні букети з довгими стеблами і великі квіткові композиції у фінів не в пошані. Популярні маленькі, витончені букетики і компактні композиції. На кількість квіток в букеті, фіни не звертають уваги. Головне, щоб подарований букетик приніс радість і гарний настрій. На Великдень у Фінляндії прийнято дарувати махрові жовті тюльпани. Для більш урочистих випадків, вибирають красиві орхідеї. Орхідеї також прийнято дарувати мамі. Ще в Фінляндії прийнято підносити в подарунок компактні ікебани. Вони витончені і оригінальні, продаються повсюди в спеціалізованих квіткових крамничках.

Голландія по праву вважається країною Квітучих Тюльпанів. Традиція повсюди вирощувати тюльпани прийшла з глибини століть. У давні часи, цибулини цих рослин мали таку високу цінність, що успішно замінювали валюту.

Загальновідомо, що багато квітів зіграли величезну роль в історії багатьох країн і народів, і самі вражаючі моменти розповідає нам світова про тюльпани.

Але не всім відома історія походження і неймовірної популярності цих квітів. Говорять, що перша "тюльпаноманія" мала місце в Туреччині, більш 500 років тому. Жителі Туреччини побачили тюльпани в Персії і, охоплені ажіотажем, були готові платити величезні гроші, щоб вирощувати рослини у власних садах.

У далекій Туреччині тюльпан прижився і став настільки коханим, що завоював славу символу країни, зображення тюльпанів стали з'являтися на художніх творах, їх ліпили з глини і вирізували, прикрашали рослинами одяг і килими. Воїни Туреччини завойовували Європу, а ніжний тюльпан - серця європейців... Угорщина, Австрія... Прижившись там, тюльпан продовжив свій звитяжний хід далі - до Західної Європи.

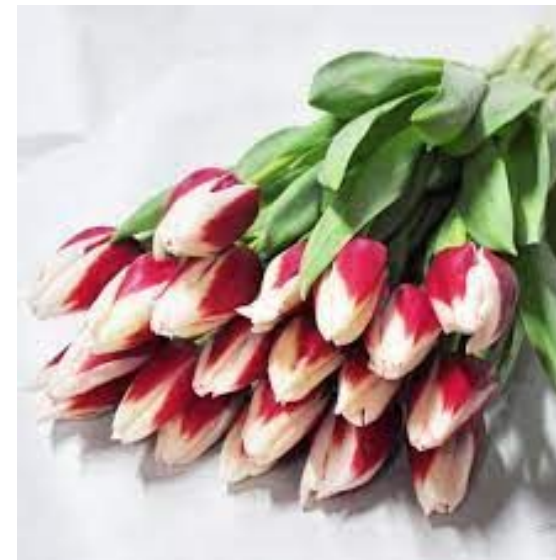
На початку 17 століття імператорський садівник з Відня, змінивши посаду і ставши головою ботанічних садів в Лейдене (Голландія), привіз з собою велику колекцію тюльпанів. Зараз, ми захоплюємося дивним цвітінням тюльпанів і відвідуючи парки Європи, рідко замислюємося, про те, яку ціну готові були платити європейці, а трохи пізніше і американці, щоб одержати рідкісний тоді тюльпан в свій сад! Тоді, на початку 17 століття, продаж цибулин не був законним, і лейденський ботанічний сад часто окуповували злодії, що робили замах на виростаючі тюльпани.

Епідемія, ім'я якої "тюльпаноманія" заразила всю Голландію і квітку, що сприятливо розмножувалася, незабаром прижилася в Нідерландах. Цей історичний факт ознаменував початок голландського квіткового бізнесу. Сьогодні квіти, вироблені в Голландії – мільйони, мільярди тюльпанів, гвоздик, троянд купують в магазинах всі європейці. Голландія сьогодні на чолі квіткової індустрії.

Але за часів 500 років тому багаті голландці, англійці і французи конкурували один з одним за право нести лаври світових виробників квітів. Тюльпаноманія уразила всю Європу...

Любителі чудових яскравих кольорів буквально ганялися за цибулинами невідомих сортів, не рідко купуючи їх з рук шахраїв і дорого розплачуючись за свою пристрасть. Попит ставав все вищим, і люди були готові витратити не замислюючись, не дивлячись на все більш і більш божевільні ціни. Відомо, що в 1624 році був проданий екземпляр тюльпана з червоно-білими пелюстками і синіми відтінками горловини квітки за суму, рівну приблизно 1200 доларам. На піку тюльпаноманії цибулини виторговували і по 30 000 доларів, а один помішаний пивовар віддав за єдину цибулину тюльпану весь свій завод! Одного разу прийшов день, коли ціни обрушилися. Вийшли з гри крупні торговці, налякані ринковими цінами на тюльпани, що вже наповнили ринок. Дивовижна хвороба тюльпаноманії на цьому закінчилася...

Путівник по красивих місцях планети складається з путівників по Нідерландах, путівників по Скандинавії, путівників по Австрії, а також містить цікаві статті про найзнаменитіші парки миру, виставки кольорів, природні визначні пам'ятки.

У Голландії щорічно проводиться величезна кількість всіляких свят і фестивалів, присвячених квітам.

Найголовніший і відомий квітковий парад року, проводиться в місті Нордвік-Харлем. Грандіозне свято тюльпанів проводиться в Амстердамі. Завершується цей парад яскравою, костюмованою святковою ходою вулицями міста. Голландці дуже люблять і поважають Національний день тюльпанів. Свято починається з самого ранку і триває до глибокої ночі. А взагалі, в Голландії квіткові свята, костюмовані ходи, паради і фестивали проводяться по всій країні, на протязі всього року.

У Бельгії один раз на два роки проводиться грандіозне Свято Квітів. Проходить воно у серпні. У цей день, на головній площі Брюсселя, розстеляється величезний килим з живих квітів. Це настільки приголомшливе видовище, що тільки заради нього варто побувати в Бельгії.

Тепла і сонячна Болгарія асоціюється з трояндою. Цю квітку можна побачити де завгодно, росте вона повсюди. Цьому сприяє теплий клімат. Троянди зображені на гербі країни, вони оспівані в поезії і намальовані на картинах художників. Троянди часто вишивають на одязі і використовують, як елемент декору.

У Балканських горах є ціла Долина Троянд. Квітучі троянди заворожують і привертають увагу туристів. У Болгарії навіть є музей троянди, а також завод з виробництва продуктів з цієї пахучої квітки. Рожеве масло, всілякі шампуні, креми, різноманітні косметичні засоби не залишать байдужою жодну жінку на планеті.

Троянди в цій країні ростуть повсюди. У затишних двориках, на клумбах і навіть уздовж доріг. У туриста складається враження, що вся Болгарія виділяє аромат троянд. Але головна подія відбувається на початку літа. Проводиться грандіозний Фестиваль троянд, він супроводжується концертами і яскравими барвистими карнавалами по всій країні.

США порівняно молода держава, тому там немає глибоких і стародавніх квіткових традицій. Національні квіткові традиції зароджуються в наші дні. З 1986 року національним символом США вважається троянда. На її честь щороку проводять різні фестивалі і парад троянд.

В Індії квіти популярні повсюди. На святах, в релігійних обрядах і в повсякденному житті. Індуси просто оточують себе квітковим достатком. Головна квітка в Індії – це лотос, він символізує витoki життя, творчий початок і духовний шлях.

В Японії глибоко шанують національні традиції і звичаї. Особливо поважають і шанують японці жовту хризантему. Її зображення присутнє навіть на печатці імператора. Вища нагорода в Японії-Це Орден хризантеми.

В Японії дуже популярна сакура. Вона вважається символом краси і досконалості, юності і любові.

Отже, квіткові традиції світу багаті і різноманітні.

Походження найпопулярніших декоративних рослин

Троянда - королева серед квітів, вона шанується ще з епохи Стародавнього Риму. Чому? Тому-що троянда, крім своєї краси, є символом найсильніших почуттів та гарних людських якостей.

Троянда - одна з самих найгарніших квіток. Троянду поважають в багатьох країнах з давніх часів. Саме тому навколо троянди існує дуже багато легенд. Оскільки троянда - квітка загадкова, то ось загадка: одного разу під вечір в одному палацовому парку гуляв принц. Він несподівано зустрів дуже красиву незнайомку. Вони гуляли по парку всю ніч, але на світанку вона сказала йому, що їй потрібно йти, тому що вона принцеса, яку злий чаклун перетворив на троянду. Тільки на одну літню ніч вона знову стає дівчиною. Зняти закляття можна тільки одним чином - з першої спроби впізнати її серед тисяч інших троянд. У разі помилкового вибору дівчина загине. Принцеса зникла, а принц з першими променями сонця пішов в ту частину парку, де росли сотні троянд. Він відразу ж знайшов її. Питання - як він її впізнав? Відповідь: на ній не було роси ... вона всю ніч гуляла с принцем і не була трояндою.

Як відомо з історії троянду любили з давніх часів.

Троянду зображують на картинах різних епох: в епоху Відродження, в епоху бароко, в епоху рококо, в 19 столітті і в 20 столітті.

Класика світової літератури також не залишає троянду без уваги. Наприклад, С. Екзюпері та казка «Маленький Принц».

На його маленькій планеті росла прекрасна троянда, за якою хлопчик так любив доглядати, хоч і була вона горда і капризна.

Ось як говорив Маленький Принц про свою троянду: «Якщо ти любиш квітку - єдину, якої більше немає на жодній з багатьох мільйонів зірок, цього досить: дивишся на небо і відчуваєш себе щасливим. І кажеш собі: «Десь там і моя квітка ...»»

Буше. Дівчина з трояндами. 18 сторіччя

Рубенс. Дама з трояндою. 1620

Крім естетичного і символічного значення, троянда має історичне значення. Троянда - це традиційна емблема Англії, вона являє собою найвідоміший нагрудний знак англійських королів.

Троянда настільки королева серед квітів, що б'є рекорди і по частині унікальних подій. У місті Хільдесхайм (Німеччина) росте троянда, якій понад 400 років! Це факт, заснований на вивченні дендрологів. Легенда свідчить, що їй понад 1000 років, називають її «тисячолітнім розарієм». Як би там не було, але майже пів тисячі років, підтвердженими фактом, теж не мало!

Емблема Англії. Троянда Тюдорів

У Стародавній Греції трояндами прикрашали наречену, трояндами засипали шлях переможців, коли вони поверталися з війни; троянди присвячували богам, багато храмів були оточені прекрасними садами троянд. При розкопках вчені знайшли монети, на яких були зображені троянди.

А в Стародавньому Римі ця квітка прикрашала будинки тільки дуже багатих людей. Коли вони влаштовували свята, то гостей обсипали рожевими пелюстками, а їхні голови прикрашали вінками з троянд. Багаті люди купалися у ваннах з рожевою водою; з троянд робили вино, їх додавали в страви, в різні солодощі, які досі люблять на Сході.

У грецькій міфології, як символ любові та пристрасті, троянда була емблемою грецької богині кохання Афродіти (Венери), а також символізувала любов та пристрасть.

В епоху Ренесансу троянда асоціювалася з Венерою через красу та аромату цієї квітки, а колочість її шипів - з ранами любові. За однією легендою, троянда вперше розквітла, коли з хвиль моря з'явилася на світ богиня кохання Афродіта (Венера). Ледве вона вийшла на берег, як морська піна на її тілі стала перетворюватися в яскраво - червоні троянди.

Згідно археологічним даним троянда існує на Землі вже близько 25 млн. років, а в культурі вирощується вже понад 5000 років. Досить довгий час вона вважалася священним символом. Аромат троянд завжди пов'язувався з чимось божественним. З давнини зберігся звичай прикрашати храми живими трояндами.

Троянда сорт Афродіта

Троянди вирощували ще в садах Сходу кілька тисячоліть тому. Найперші відомості про троянду зустрічаються в давньоіндійських оповідях, хоча батьківщиною вважається Персія. У давньоперсидській мові слово "троянда" буквально означає "дух".

У Вікторіанську епоху мову квітів використовували для того, щоб сказати про свої таємні почуття. Мова квітів з'явилась на Сході. Знання про мову квітів потрапили до Європи завдяки нотаткам [Обрі де ля Мотгрея](#) і леді [Мері Уортлі Монтегю](#).

Червона троянда - символ справжнього кохання.

Бордова троянда - символ краси

Рожева троянда - символ бажання, пристрасті, радості життя, молодості та енергії

Біла троянда - символ чистоти, вічної любові, смирення

Жовта троянда - символ щастя, радості та дружби

Фіолетова троянда - символ подяки

Айстри

Існує від 200 до 500 видів айстр. Більшість видів ростуть в Центральній і Північній Америці. Найперші [айстри](#) стали вирощувати в Стародавній Греції. Якщо перевести слово "[айстра](#)" з грецької, переклад буде означати слово "зірка".

Стародавні греки вірили в те, що висаджені біля [будинку](#) айстри захищають господарів від усього поганого. Айстрами прикрашали будинки, церкви, їх використовували в гірляндах, одязі і зачісках.

До Криму айстра прийшла з Греції. Під час археологічних розкопок знайшли малюнки цих прекрасних квітів на стінах знайдених гробниць. У свій час айстра потрапила в Італію і вже з неї далі квітку завезли в [Китай](#), де айстра була дуже популярна, в той час як в інших країнах про неї майже не згадували. Китайці вважають цю квітку символом елегантності, краси і скромності.

По [фен-шую](#) ці красиві квіти означають любов і романтику.

До Європи айстра знову була завезена з Китаю в 18 столітті. [Мовою квітів](#) при королівському дворі Франції айстра символізувала "різноманітну любов". Коли чоловік підносив квіти дамі серця, це говорило про його багатогранні щирі почуття до коханої.

У Чехії квітку називають осінньої трояндою.

Татари вважають айстри символом вічного життя і розмістили квітку на гербі своєї республіки.

Хризантеми

Хризантеми були добре відомі жителям Сходу ще в глибокій древності, про що розповідають численні легенди і перекази. Один із східних афоризмів мовить: “Якщо ти хочеш буди щасливим все життя - вирощуй хризантеми”. Ці рослини згадуються в творах стародавнього китайського філософа Конфуція “Весна і осінь”, створених близько двох з половиною тисяч років назад. Говорить про них і поет Тао Юань-мин, що жив в кінці Цзинської династії (265 - 420 рр.). Тоді були відомі лише жовті хризантеми, що використовувались в їжі і медичних цілях. Пізніше по мірі появи рослин з різноманітним забарвленням, а також із зміною призначення культури, виникає більше сортів. В праці Ван Сян-цзиня “Цюньфанцу” (“Опис різноманітних квітів”, 1630 р.) приведено вже 300 сортів хризантем, які віднесені до 16 типів: детально описуються форми квітів, даються малюнки, по яких можна розрізнити особливості того, чи іншого сорту).

В Японію хризантеми потрапили в IV столітті і швидко там розповсюдились. Вони отримали назву “кику”, що означає “сонце”. Стали появлятися все нові і нові сорти з квітами різної форми і забарвлення. В X столітті імператор Японії Уда влаштував першу виставку квітучих хризантем в садах свого палацу в Токіо. В подальшому такі виставки стали традиційними, а хризантеми самими улюбленими квітами японського народу - їм присвячено одне з національних народних свят “Свято хризантем”.

Збереглися численні літературні твори, гравюри і вишивки з зображенням хризантем, що свідчить про велику роль цих квітів у народній творчості. З 797 року хризантема зображена на національному гербі Японії, на монетах і на вищому японському ордені, який так і називається “Орден хризантеми”.

Із європейських авторів першим згадує хризантеми англієць Брейніус у 1689 році. Збереглася записка про цвітіння цих рослин в 1764 в Ботанічному саду Челсі (Англія). Початком інтродукції хризантем у Європі вважають 1789 рік, коли із Китаю було привезено кілька рослин у Францію. В наступні десятиліття велика кількість хризантем різноманітної форми і забарвлення було завезено в Англію і Францію. Спільнота садоводів в Лондоні зайнялась збором нових форм цієї культури, і з Китаю спеціально було доставлено 20 різновидів хризантем. З 30-х років XIX століття починається широке розведення і гібридизація цих рослин. Перші сіянці були отримані у Версальському розсаднику в 1843 році англійцем Дж. Салтером - "батьком хризантем", що переїхав у Францію для виведення нових сортів в більш сприятливих для цієї культури умовах. За десять років він вивів багато цінних для того часу сортів хризантем.

З середини XIX століття хризантемами почали займатися в інших країнах Європи. З 90-х років на виставках квітів, що влаштовувались у Києві і інших містах, експонувались крупноквіткові сорти.

Друга половина ХХ століття стала новим етапом в подальшому вдосконаленні цієї культури у зв'язку з застосуванням фотоперіодичної дії, що дозволяє отримати квіти хризантем два-три рази на рік з однієї оранжерейної площі. Великий внесок в цю справу внесли селекціонери Англії і США, які отримали стійкі сорти для круглорічного вирощування: Фред Шоусміт, Індіанapolis, Балькомбе Перфекшен і ін.

Загальною славою користуються французькі селекціонери Морен, Мішо, Шоле-Ерул, Лемер, Галіньє, творці кращих у світі горшечних і зрізочних сортів - Марі Морен, Клод Морен, Мадам Вольф, Ексцеланс, Мадам Зелія Плюмкок, Жиль Видаль і ін. Широке розповсюдження получили голландські сорти Ексель, Нікола Мас і інші, які відрізняються виключно ніжним забарвленням.

Велику роботу веде французька спільнота "Le Chrysanteme" (хризантемістів). З початку виникнення (1907 р.) спільнота видає "Бюлетень", в якому висвітлюються питання біології, агротехніки, захисту від хвороб і шкідників, друкуються відзиви про його діяльність, виставки і т. п. Щорічно публікується список відзначених преміями і зареєстрованих протягом року сортів.

Дельфініум

Дельфініуми отримали свою назву від стародавніх греків, які вважали, що форма квіткової бруньки з її шпорою нагадує форму дельфіна.

В Англії за часів Тюдорів деякі види вирощування називали "жайворонки", очевидно, тому, що нектарій (що міститься в основі верхівки або нектарових чашолисток) виглядав дещо схожим на кігть жайворонка. Хоча листя жайворонка більше схожі на ноги яструба чи орла. Багато видів, безумовно, люблять одне й те саме середовище існування.

Сучасний дельфініум є результатом гібридизації видів дельфініуму з багатьох різноманітних частин світу. Невідомі ентузіасти схрестили багато видів, включаючи, ймовірно, *D. elatum* із швейцарських Альп, *D. cheilanthum* (темно-синя, жовта бджола) з Сибіру, *D. bruniatum* з Гімалаїв (фіолетовий, з капюшоном) та *D. formosum* з Вірменії. З цих хрестів та, мабуть, багатьох інших, розвинувся сучасний тип *delphinium elatum* (за звичками росту, формою та листям, що нагадує оригінальний *D. elatum*).

З середини 19 століття Келуей, Лемуан та інші взялися за серйозне розведення, що значно покращило кількість та якість доступних сортів.

В Англії цю роботу продовжили на початку 20 століття Блекмор та Ленгдон, виробляючи названі сорти великих добре сформованих дельфініумів того стилю, який ми знаємо сьогодні. Американські селекціонери, такі як Vetterly & Reinelt (останній із слави "Тихоокеанського гіганта"), зосереджувались на насінневих лініях, а не на названих сортах, популярних в Англії, оскільки вирощувати дельфініум як багаторічник у багатьох районах Америки було важче. Чарльз Барбер, інший американець, розробив білі Hoodacre White (білий колір є більш популярним на тій стороні Атлантики, синій в Англії), а Рейнелт і Самуельсон виведені з *D. cardinale* (корінного американця) для відтінків червоного, оранжевого та рожевого. У Голландії Руїс помішав *D. nudicaule* (червоний) і елатумовий тип, що спричинило Рожеву сенсацію (*D. Ruysii*), коли після багатьох років випробувань сталася щаслива подія удвоєння кількості хромосом у саджанця *D. nudicaule*, що дозволяє його запліднювати гібридом елатуму.

З середини цього століття багато талановитих любителів та професійних селекціонерів внесли значний внесок у розвиток дельфініуму. Мабуть, найбільш помітним останнім часом був англійський заводчик Дункан МакГлашан.

Жасмін

У стародавніх звітах відомо, що квітка жасмину росла в нижній частині Гімалаїв і на березі річки Ганг, поширюючись на Китай та Індію. Рослини жасмину зустрічаються навіть по всій Європі.

Родом садовий жасмин із Середземномор'я. Ця рослина має лікувальні властивості. Однак найчастіше її вирощують як декоративну для прикраси дачних і садових ділянок. У даного чагарнику дуже ефектна пишна крона. Найбільш красивий він в період цвітіння, коли на гілках розпускаються жовті або білі квіточки, зібрані в суцвіття. Вони є неймовірно запашними.

У садового жасмину є велика кількість різних підвидів, які відрізняються один від одного величиною квіток. Ці рослини виділяються тим, що здатні пристосовуватися практично до будь-яких погодних умов.

Латинська назва жасміну – Філадельфус, яку він отримав на честь царя Єгипту Птолемея Філадельфа, з його міцної деревини з м'якою серцевиною робили чубуки і мундштуки для курильних трубок.

У дикій природі цей чагарник поширений в Північній Америці, Європі та Східній Азії. За різними відомостями в природі налічується від 50 до 70 видів рослини, а в культурі виведено велику кількість сортів цієї рослини.

Нарцис

Нарцис (лат. *Narcissus*) – рід однодольних рослин родини Амарилісові, що належить до найбільш ранніх весняних квітів. У природі існує близько шістдесяти видів нарцису, що ростуть переважно на півдні Європи, в Середземномор'ї і в Азії.

У культурі ж використовується 25 видів і велика кількість гібридних форм, об'єднаних під назвою «нарцис гібридний».

Людство здавна приписувало нарцисам різні дивовижні властивості та якості. На Сході часто порівнювали квітку (називаючи її «наргіс») із прекрасними очима коханої. Для давніх греків квіти нарциси були уособленням смерті – ними прибирали смертне ложе, а в Європі часів Ренесансу нарцис, навпаки, став символом кохання і шлюбу.

Для італійців донині букет нарцисів у подарунок – оспівчення в коханні.

Нарцис — рід однодольних рослин з родини амарилісових.

Багато століть нарцис — витончена ніжна квітка з тонким стеблом і вишуканим ароматом-вважається символом краси.

З його походженням пов'язана поетична легенда про красивого юнака Нарциса, який закохався в себе, побачивши своє відображення у воді, загинув від цієї любові і був перетворений богами в прекрасну квітку, що носить з тих пір його ім'я.

Протягом тисячоліть люди не тільки милувалися красою Нарциса, але і хотіли зробити його ще прекрасніше і, треба віддати їм належне, значно досягли успіху в цьому.

Над створенням понад 12 тисяч сортів нарцисів, внесених зараз в міжнародний реєстр, працювали близько 900 селекціонерів в більш ніж 15 країнах світу.

Нарциси з'являються в саду рано, одними з перших, разом із гіацинтами, крокусами і тюльпанами. Сама собою квітка непередлива, але лінивцям краще з нею не зв'язуватися, бо тільки відповідальний квітникар може виростити нарцис таким, яким той має бути. Дуже важливо вибрати для посадки нарцисів відповідну ділянку: вона повинна бути добре освітленою, водопроникною, найсприятливішим ґрунтом вважається нейтральний суглинок, удобрений компостом або перегноєм, але тільки не гноєм. Якщо земля занадто лужна - можна внести в неї доломітове борошно по 200 г на квадратний метр, а підвищену кислотність знижують деревною золою з розрахунку 1 склянка на м².

Не слід саджати нарциси там, де нещодавно росли тюльпани, лілії або інші цибулинні, а також багаторічні айстри, флокси і хризантеми. А от після злакових, бобових, пасльонових, півоній і огірків – будь ласка.

Віола

Ростуть ці представники роду Фіалкових у багатьох країнах, де клімат помірний. Вони прикрашають не тільки присадибні ділянки, але і вирощуються в горщиках, їх можна зустріти на міських клумбах, ними прикрашають будинки і роблять святкові гірлянди. Другу назву - братки рослина отримала завдяки тому, що зовні квіти схожі, але забарвлення різне - незвичайне забарвлення пелюсток, де основним тоном є блакитний або синій, іноді фіолетовий. Посередині завжди є характерне контрастне пляма — «вічко», що відрізняє цю квітку від інших садових і кімнатних рослин.

Відома ця рослина багато століть. В роду налічується від 300 до 700 різновидів цих квітів. У дикій природі можна зустріти віолу в Новій Зеландії: на схилах гір, а також субтропіках і тропіках. Батьківщиною вважається Китай і Японія, але в наш час зустрічається вже повсюдно. Рослина невибаглива, рекомендується навіть початківцям любителям квітів. Віола швидко адаптується і приживається, тому в догляді, не потребує багато зусиль і часу.

У природі зустрічаються однолітні і багаторічні види. Існує віола у вигляді напівчагарників, але такого представника побачити не так просто, досить рідкісний різновид. У висоту братки витягуються від 15 см до 30 см.

Віола є однією з найстародавніших культур у рослинництві. У природних умовах налічується майже 500 видів. Раніше Запашну Фіалку вирощували в монастирських садах. Як культурній рослині, браткам вже кілька століть.

Двоколірна фіалка була відома вченим дуже давно, але «помітили» і ввели в культуру лише в 18 столітті. Тоді ж її схрестили з Фіалкою Алтайської. В результаті отримали в першій половині 19 століття Фіалку Вітрокка, яка отримала назву на честь шведського ботаніка Вейта Віттрока, автора цього гібрида.

Саме цей різновид і є найбільш частим «гостем» всіх квітників у наш час. А також є кілька інших різновидів.

Фіалка
Вітрокка

Петунія

Картопля і томати - найближчі родичі петунії. Ще один цікавий факт – рослина може цвісти як одним, так і кількома квітами. Відомо, що рослини з махровими квітами не зав'язують насіння, їх зав'язь перетворюється на пелюстки.

На честь ніжної та запашної петунії названо астероїда, відкриття якого відбулося в 1921 році.

Існує легенда, вона розповідає про життя дівчини Петунії, яка любила збирати запашні квіти у горах. Страшний і злий дракон, який жив у цій місцевості, якось побачив дівчину і вразився її красою. Щоб більше не жити на самоті, він вирішив забрати в свою печеру красуню і милуватися її красою. Дракон схопив Петунію і забрав. Опинившись у величезному лігві дракона, дівчина обійшла приміщення і заспівала, на її прекрасний голос злетілися птахи. Вони сказали Петунії: “За свій спів проси, що хочеш, ми все зробимо!”. Скориставшись ситуацією, красуня попросила принести їй найкрасивіші квіти, щоби потім виготовити з них фарби для малювання. Багато хто говорить, що серед усіх кольором найпрекраснішими були петунії, на честь чого їх потім так і називали. Отримавши бажане, погляд Петунії впали стіни печери - вони були ідеальним полотном для малюнка. Дівчина замалювала всі стіни яскравими малюнками, драконові це сподобалося, і він вирішив відпустити Петунію.

Квітка вперше потрапила до рук ботаніків у 1793 році, відомий фахівець у цій галузі назвав її *Nicotinia*, що перекладається як “нікотин”, після рослину кілька разів перейменовували. Вперше культуру почали піддавати селекції в Європі, а в 1843 відомий ботанік Вільморен об'єднав гібридні сорти петунії в один клас. В результаті селекціонерської роботи фахівцям вдалося вивести квіти із махровими пелюстками. У порівнянні з новими сортами гібриди першого покоління були менш пристосовані до погодних умов та зовнішніх подразників.

Над чистим забарвленням квітки ботаніки працювали досить довго, отримати бажаний результат вдалося лише на початку ХХ століття. Наступним кроком у розвитку культури стала поява двоколірних сортів. Після Другої світової війни стався справжній бум, ученим вдалося розробити контейнерну технологію для вирощування розсади. Погоня за ефектністю та розміром квітки тривала довгий час, внаслідок чого культура поступово почала втрачати свою популярність. Незабаром популярність рослин вдалося відновити. На сьогоднішній день гібридні сорти здатні переживати заморозки $-1...-3$ °С. Багато фахівців стверджують, у майбутньому можна чекати на нові різновиди петунії з великими квітками помаранчевого забарвлення.

Наукові дослідження показали, що унікальний аромат квітки Петунії підвищує настрій, підвищує працездатність та активізує функції всіх органів. Вчені довели, що дивлячись на квітучу рослину, людина отримує позитивні емоції та позбавляється стресу.

Діапазон використання культури у квітникарстві широкий, петунією обробляють балкони, клумби, сади та використовують у декоративних композиціях. З пагонів окремого сорту роблять гірлянди із квітів та прикрашають арки. Петунії вигідні тривалим періодом цвітіння та швидким розростанням, тому пишними квітами культури заповнюють порожні місця у квітниках.

Півонія

Назва півонії пов'язана з Давньою Грецією, а про виникнення самої квітки розповідає поетичний міф з метаморфозою. Згідно з міфом у прадавні часи жив на землі талановитий лікар Пеан (Пеон), учень Асклепія, який вправно гоїв рани як богів (Ареса та Аїда), так і простих смертних. Майстерність учня породила заздрощі вчителя і він задумав його позбутися. Але Зевс не допустив цього, перетворивши вправного лікаря на квітку, яку ми зараз знаємо як півонія. У більшості європейських мов назва квітки походить з імені давньогрецького міфічного персонажа.

У Китаї півонія є національною квіткою, що їй приписують магичні властивості захисту від темних сил. Завдяки також і цьому, зображення півонії є одним з найпопулярніших у китайському традиційному образотворчому мистецтві. Найширше застосування півонії знаходять як декоративні квіти — їх використовують в озелененні, для зрізування та зимової вигонки.

Здавна відомі також лікарські властивості півоній. Лікарські властивості півонії, про які говориться вже у давньогрецькому міфі про її походження, відомі у Європі здавна — давньоримський філософ I ст. до н.е. Пліній Старший нараховував з два десятки захворювань, які лікують за допомогою кореневища півонії лікарської (*Paeonia officinalis*).

Китайські мудреці переконані, що коріння цієї рослини має особливу силу і здатне привернути удачу до тієї людини, якій його подарували. Тому сушене коріння півонії використовують як талісман, щоб мати успіх у справах і знайти гарну роботу.

Експерти з фен-шуй кажуть, що півонії мають енергію багатства і творіння, тому рекомендується завжди тримати вдома букет цих квітів.

Бальзамін, або вогник

Бальзамін є досить популярним квіткою. Це рослина була привезена до Європи ще в 1596 р. і з тих пір зростає на підвіконнях. Як тільки не називають його – Бальзамін, Недоторка, Ванька-мокрый. А в народі цю рослину має ще одну просту назву – «вогник». Його вигляд відрізняється пишною зеленню і дуже привабливими квітами, колірна гамма яких варіює від світло-рожевого до темно-червоної. «Ванька мокрий» – це рослина трав'яниста, багаторічна. Воно належить до родини Бальзамінових. Наукова назва – *Impatiens*, що з латинської мови перекладається як нетерплячий.

Також в народі він відомий як «недоторка», «вогник», «огірочок». Слід зазначити, що селекціонери вивели більш 400 сортів бальзамінів. Назву «Ваньки мокрого» рослина отримало на Київській Русі через крапельки прозорої рідини, які з'являються на листках при рясному поливі. Таким чином, квітка позбавляється від зайвої рідини.

Батьківщиною цієї рослини є східні тропічні ліси Африки, а також Середня Азія. До Європи він був завезений в 16 столітті. Якщо бути точніше, то в Англію. Там квітка швидко прижилася при королівському дворі.

До України рослину привезли тільки в 19 столітті. Через довге цвітіння його відразу ж перейменували «Вічний вогник». Якщо забезпечити належні умови, він може цвісти постійно круглий рік. Незабаром квітку полюбили і стали розводити у всіх дворянських будинках.

Пеларгонія

Пеларгонії – одні з найкрасивіших видів кімнатних і садових квітів. Вони прибули до нас з жаркого африканського континенту. Щоб адаптувати чудову рослину до нових умов, вчені доклали чимало зусиль. З'явилося безліч прекрасних різновидів, видів і сортів цієї рослини. Батьківщина пеларгонії – Південна Африка. У 16 столітті мореплавці-натуралісти, що досліджують культуру місцевого населення і рослинний світ, помітили прямо під ногами яскраві і красиві квіточки. Після чого селекціонери почали вивчати знахідку, намагаючись адаптувати культуру до нових умов.

Багато видів ростуть у Східній [Африці](#), ареал поширення сягає на півночі до [Близького Сходу](#) (південь [Туреччини](#) та [Іраку](#)). Декілька видів ростуть в [Австралії](#) та [Нова Зеландії](#), поодинокі [ендемичні](#) види є на [острові Святої Єлени](#) та на островах [Тристан-да-Кунья](#). Пеларгонії є одними з найбільш поширених [садових рослин](#) у районах, вільних від морозу, окрім того їх вирощують як [кімнатні рослини](#). У відкритому ґрунті не зимують.

Гладіолус

Гладіолус - квітка-меч, він же король перемоги, чудовий дуелянт. У римлян він вважався квіткою гладіаторів. Назва гладіолуса походить від латинського слова *gladius* - "шпага". У перекладі з латині *gladiolus* означає так само "маленький меч". У Стародавній Греції гладіолус називався ксіфіон, що теж означало "меч". Така назва пов'язана з тим, що у цієї рослини прямі мечовидні листя, що досягають в довжину 80 см.

Традиційно гладіолус - чоловіча квітка, що нагадує про лицарство, справжній "Король перемоги"; вважають, що так і звучало перша німецька назва гладіолуса. Ці квіти рідко дарують жінкам, особливо молодим дівчатам, він добре виглядає в букетах, призначених для бізнес-партнерів, переможців і лауреатів премій. Але все ж багато жінок люблять ці квіти і з задоволенням приймають їх в подарунок.

Як свідчить легенда, гладіолуси вирости з мечів полонених римлянами воїнів-фракійців ... Йшла війна між римлянами і фракійцями і перемога дісталася римлянам. Жорстокий римський полководець захопив в полон фракійських воїнів і наказав перетворити їх в гладіаторів. Туга за батьківщиною, біль за втраченою свободою, приниження від становища рабів, зв'язала двох юнаків-бранців Севта і Тереса міцною дружбою. Бажаючи розважити публіку, жорстокий полководець змусив вірних друзів битися один проти одного, обіцяючи переможцю нагороду - повернення на батьківщину. Заради свободи вони повинні були віддати своє життя.

На ратне видовище зішлись безліч цікавих громадян. Коли засурмили труби, закликаючи відважних до битви, то відмовившись битися на потіху римлянам, Севт і Терес встромили мечі в землю і кинулись один до одного з розпростертими обіймами, готові прийняти смерть. Натовп обурився. Труби прозвучали знову, вимагаючи поєдинку, але воїни не задовольнили очікування кровожерливих римлян. Їх зрадили смерті. Як тільки тіла повалених торкнулися землі, їх мечі пустили коріння і розцвіли, перетворившись в високі прекрасні квіти. На честь шляхетних гладіаторів їх назвали гладіолусами. І до сих пір вони є символом дружби, вірності, шляхетності і пам'яті.

А в Південній Африці розповідають іншу історію про походження гладіолусів. У колишні часи війни були справою звичною і одного разу в невелике селище нагрянули вороги, сподіваючись захопити зненацька своїх супротивників. Багатьох вони полонили, але старійшині вдалося сховатися, попередньо сховавши від загарбників головні цінності громади. Прекрасну дочку старійшини довго катували, щоб вивідати у неї, де ховається її батько, але вона не сказала своїм ворогам ні слова. Тоді її вирішили стратити на очах у всіх земляків, але в ту мить, коли меч повинен був торкнутися шиї дівчини, боги перетворили його в прекрасну квітку з пурпурно-червоними бутонами. Побачивши це чудо, загарбники зрозуміли, що боги засуджують їх, і спішно покинули це селище, зберігши сміливою дівчині життя.

У 50-60 роки минулого століття гладіолус був на гребені хвилі популярності в такій квітковій країні як Голландія. В цей час голландські селекціонери вивели безліч нових сортів. Деякі з них за сумою характеристик зарекомендували себе дуже добре і до сих пір користуються популярністю (наприклад, Оскар, Ред Джінжер і інші). Широко поширені гладіолуси в Англії і їх популярність в цій країні стабільна. У цій країні і було створено перше в історії суспільство гладіолусознавців. Зараз гладіолус входить в п'ятірку найбільш поширених культур що вирощуються для зрізання в букети, в світі.

Існує ще одна красива легенда про міцного кохання принца і прекрасної дівчини. Жив колись на землі принц і звали його Іолус. У його королівстві народ жив в достатку і радості, тому що Іолус був добрим і справедливим правителем. Тільки молодий принц часто засмучувався від того, що не міг знайти в своєму королівстві улюблену, хоча об'їхав його від краю до краю. І тоді Іолус пішов до Магуа, щоб дізнатися, де живе його любовь. Тот розповів йому, що в сусідньому королівстві, в темниці, у злого чарівника, нудиться прекрасна дівчина на ім'я Глад, яку він збирається взяти в дружини. І вона швидше помре, ніж вийде заміж за старого, злого чарівника.

У той же день Іолус відправився на пошуки своєї коханої. Він прийшов в замок Злого Чарівника з проханням навчити його користуватися чарівною паличкою і був прийнятий. Але за це принц повинен був прислужувати Злому Чарівнику і наводити порядок в його замку. Одного разу, коли Злого Чарівника не було в замку, Іолус відкрив двері заповітної кімнати побачив в ній дівчину небаченої краси. Вони глянули один на одного і одразу ж закохалися. Взявшись за руки, вони побігли геть із замку. Глад і Іолус вже були далеко, коли їх наздогнав Злий Чарівник. І він перетворив їх на квітку, який помістив в свій сад. Довге стебло квітки нагадує стрункого Іолуса, а прекрасні ніжні пуп'янки - Глад. Пізніше, люди назвали квітку "Гладіолус", в честь міцного кохання двох сердець, які померли, але не побажали розлучитися.

До свого окультурювання гладіолус не був декоративною рослиною. Під час Теофраста, близько 300 років до нашої ери, його вважали обтяжливим бур'яном зернових культур, однак з його розмелених цибулин з додаванням борошна можна було випікати коржі.

У XVII і XVIII століттях лікарі приписували гладіолусу лікувальні властивості. Бульбоцибулини радили додавати в молоко немовлятам, застосовували проти зубного болю. В даний час в гладіолусі знайдено велику кількість вітаміну С. Пелюстки чорно-червоних гладіолусів входять до складу деяких лікарських зборів, що підвищують імунітет людини.

Вперше популярність гладіолус придбав лише в XVIII столітті, коли в Європу були привезені південно-африканські види цих квітів, що відрізнялися більшою яскравістю і красою. А коли в 1902 році англійський інженер привіз на батьківщину витончену кремово-жовту квітку, знайдену біля водоспаду поблизу річки Замбезі - гладіолус буквально за кілька років отримав саме широке розповсюдження в усьому світі.

Квіти були настільки ефектними, що вони відразу завоювали любов європейських квітників. У 1837р. бельгійський садівник Г. Бедцінгхауз вивів так званий "Гентський гладіолус" (*G. gandavensis*), з якого почалася історія сучасних гладіолусів.

У рік комети Галлея (1910) на голландських ринках з'явився сорт Галлей, який мав величезний успіх. За кілька клубнецибулин цього сорту платили до 4 тисяч гульденів. До теперішнього часу відомо майже 70000 сортів гладіолуса, і щорічно в міжнародних списках реєструється близько ста нових.

Гвоздика

Гвоздика обдарована природою величною, немов неземною, красою. Недарма її наукова назва *Dianthus* перекладається з грецької як квітка Зевса, або божественна квітка (*Dios* - одне з імен Зевса).

Англійці називають гвоздику *gilly-flowers* (липнева квітка), у Франції вона відома як *clou de girofle* («з запахом гвоздики»), через східного аромату з пряністю, звідки, власне, і пішла звична для нас назва.

З давнини гвоздику супроводжує довгий шлейф міфів і легенд, які спричинили за собою неоднозначне ставлення до цієї рослини. У деяких культурах їй присвоєно статус похоронної квітки, подекуди, навпаки, вона свідчить про палку і пристрасну любов.

Хтось вважає, що гвоздики доречно вручати виключно чоловікам, а в ряді країн ці прекрасні квіти дарують матері в знак подяки і шани. Незважаючи на таке розмаїття звичаїв, більшість світових держав солідарні - червона гвоздика, так нагадує кольором кров, є символом заклик до боротьби, волі до життя, сміливості, тріумфу, революції.

Якось давньогрецька богиня Артеміда зазнала на полюванні нищівну невдачу. Вона в засмучених почуттях і з порожніми руками поверталася додому. З волі долі їй назустріч попався гарний хлопчисько-пастух, весело наспівуючи легковажний мотив. Войовнича мисливиця тут же вирішила, що саме ця дзвінка мелодія розполохала тварин. Вона накинулася на юнака зі звинуваченнями і побоями, а на його боязкі спроби виправдатися, відчайдушні благання про пощаду, оскаженіла Артеміда відреагувала зовсім диким чином. Вона вирвала йому повні сліз очі! І тільки «випустивши пар», богиня прийшла в себе. Зрозумівши весь жах скоєного, богиня розкаялася, але було вже пізно. Вона кинула очі додолу, і на цьому місці миттєво виростили два прекрасних криваво-червоних квітки з темною, що нагадує зіницю, цяткою в центрі.

Християнські літописі донесли до наших днів згадки про те, що рожева гвоздика розцвіла в той самий момент, коли з'явився на світ Ісус - раніше вона не цвіла. Своєю красою і ніжністю гвоздика осушила сльози Діви Марії і допомогла їй швидко оговтатися від пологів. З тих пір і повелося, що гвоздика рожевого кольору - символ материнства.

У широкі кола гвоздика проникла набагато пізніше - на рубежі 13-14 століть. За правління Людовика IX Святого, Францію охопила страшна епідемія чуми, занесена хрестоносцями з Тунісу. Чорна смерть косила людей тисячами, а лікарі безсило розводили руками. Людовик - людина мудра і досвідчена в медицині - вважав, що від цієї хвороби має бути протиотрута. А з приводу місця його пошуків у короля питань не виникло. Зрозуміло, це Туніс - країна, де спалахи чуми носили регулярний характер, проте швидко гасли, ні разу не прийнявши масштаби мору. Увага його зупинилося на квітці, що володіє великою кількістю різьблених пелюсток і пряним ароматом. Зібравши безліч гвоздик, Людовик власноруч готує з них зілля і відпоює хворих. Завдяки чудодійного відвару епідемія припинилася. Але, самовідданий правитель-лікар заразився чумою сам, і, на жаль, цілющий засіб його не врятував.

Гвоздика здобула визнання і почала хід по світу з високо піднятою чарівною голівкою. Символом боротьби, подвигу і революції вона стала в 16 столітті з легкої руки принца Конде (Людовика II Бурбонського). Навіть потрапивши до в'язниці через інтриги кардинала Мазаріні, цей пристрасний шанувальник гвоздик вирощував їх під вікнами своєї темниці. Тим часом доблесна дружина Людовика організувала повстання і визволила його з-за ґрат. З тих пір гвоздика - емблема всієї династії Бурбонів, від якої і стався рід Конде.

В кінці 18 століття знаменита французька революція забрала життя тисяч ні в чому не винних жертв терору. Вони сходили на ешафот з яскраво-червоний гвоздиною на грудях, що свідчить про те, що люди несуть смерть за свого короля.

Дівчата Франції, Італії, Німеччини, проводжаючи своїх чоловіків на війну, в знак любові вручали букетик гвоздик або приколювали квітку до їх мундиру. Воїни не розлучалися з подарунком від коханих, вважаючи, що він оберігає від поранень,. Палкі іспанці також наділяли гвоздику силою охоронного талісмана. Мало того, що за допомогою квіток різного кольору вони таємно домовлялися про побачення в певному місці в призначену годину, вони ще й вірили, що «мовчазний свідок» зустрічей додасть гостроти і пристрасті відносинам.

Жителі Бельгії, Англії та Німеччини також відносяться до гвоздики з великою повагою. Тут вона - символ домашнього вогнища, дружби, вірності і чистоти, що підтверджено безсмертними творами мистецтва пера Леонардо да Вінчі, Рафаеля, Рубенса, Рембрандта і Гойї. А великі письменники Гете, Шекспір і Юліус Сакс увічнили гвоздику в своїх книгах.

Конвалія

Належить до сімейства "Спаржеві". Наукова назва роду була дана Карлом Ліннеєм - *Lilium convallium* («Лілія долин»). У різних країнах можна почути різні назви цих квітів. Так, в Чехії та Словаччині їх називають "конвалинкою", в Болгарії на рослину називають "сльозами дівчини", а в Німеччині - "травневим дзвіночком". Конвалія має велику кількість інших назв, даних їй народом: ландишка, ландушник, травнева лілія, лісовий дзвіночок, польова лілія, конвалія, гладиш, воронець, молодильник, лісовий язик, черемка лугова, собачий язик, маївка, заяча сіль, заячі вуха, ланье вушко, сорочка, молодило.

У 1967 році рослину було обрано національною квіткою Фінляндії. Французи щороку в першу неділю травня відзначають свято конвалій. Лікувальні та цілющі властивості рослини були виявлені ще в стародавні часи. На сьогоднішній день з рослини виготовляють кардіотонічні ліки: настойку і "Корглікон". Деякі вчені говорять про те, що запах квітів стимулює у людини творчу активність, очищає думки і підвищує впевненість у собі.

Стародавні жителі Німеччини присвячували квітку Остарі, богині сонця, що сходить і весни. Коли почало активно розвиватися християнство її замінила пречиста Діва. Існує легенда про походження конвалії з палаючих сліз Пресвятої Богородиці біля хреста розіп'ятого Сина. Ці сльози падали великими краплями на землю, і на місці їх падіння проростали чисті білі конвалії, які опадаючи, перетворювались на червоні, нагадуючи собою краплі крові, плоди.

В Англії існує цікава легенда про бій св. Леонарда, одного з союзників Хлодвіга, який навернувся у християнство в битві зі страшним драконом. Три дні св. Леонард марно боровся з ним, але з Божою допомогою на четвертий побачив, як страшне чудовисько зникло в далині лісів назавжди. Господь освятив плями пролитої Леонардом крові, виростив на їх місці квіти недоторканості і святості — конвалії. Кажуть, що благочестиві мандрівники і до цього часу можуть почути, як сніжно-білі дзвіночки конвалій грають переможний гімн.

Стародавні греки вважали, що квіти є крапельками поту богині полювання Артеміди, яка рятувалася від переслідування її фавнів. Також існують розповіді про те, що конвалії - це радісний сміх русалки Мавки, який перлинами розкотився по лісі в той час, коли вона перший раз відчула щастя любові.

Росте конвалія в мішаних і листяних лісах. Тіньовитривала рослина. Цвіте в травні. Розмножується насінням і вегетативно.

Лікарська, ефіроолійна та декоративна рослина.

Лілія

Лілія здавна відома людині. Так, середземноморський вид лілії білої вирощується як декоративна, лікарська та ефірно-олійна рослина з часів Стародавнього Єгипту й Ассирії, тобто понад 3 тисяч років. З цією ж метою її культивували в Стародавній Греції, Візантії та Римі.

Лілія - одне із самих древніх цибулинних рослин. Її зображення знаходять і на античних фресках й у стародавніх манускриптах, причому звичайно це лілія білосніжна. (*Lilium candidum* L). Оскільки ця рослина росла в природній флорі по всьому узбережжю Середземного моря, то не дивно, що саме там були виявлені найдревніші зображення, датою 2000 до н.е., наприклад на фресках у палаці Міноса на острові Крит. Особлива увага до лілії в античні часи полягала в тому, що її квітки й цибулини використовували в лікувальних цілях. А крім того, з них одержували лілейне масло, що надавало приємний аромат білизні й воді для обмивань.

Хрестоносці привезли в Західну Європу цибулини лілій у місці з іншими цибулинними рослинами, але спочатку лілії вирощували як лікарські рослини в монастирських садах, їхніми квітами прикрашали церкви й могили.

В епоху Ренесансу біла лілія стала символом невинності й чистоти, тому *Lilium candidum* L. часто можна бачити на зображеннях діви Марії. Саме тоді її стали називати лілією Мадонни. У квіток видаляли тичинки, оскільки ті залишали плями пилка на пелюстках, і в такий спосіб зав'язі квіток залишалися незаплідненими. Лілії пов'язані з образом Святого сімейства: лілія білосніжна асоціюється з дівою Марією, а червона лілія - символ квітучого ціпка святого Йосипа.

Батьківщина лілій - гірські райони Азії. У природі існує більше 100 видів. Щороку на ринку з'являється більше 300 нових сортів.

Ірис

Красива, декоративна рослина, набула широкого поширення в нашому житті. Ця красуня на планеті росте дуже давно. Її витончена краса, могутність і витонченість, були описані ще давньогрецькими філософами і ботаніками. Вперше описав рослини ірису Гіппократ ще в четвертому столітті до нашої ери.

Історики пишуть, що вперше квітка була відзначена в Стародавній Греції. З цією ж країною пов'язана історія виникнення ірисів. У ній говориться про те, що ірис в перекладі з грецького означає «веселка». Квітці таке ім'я дано на честь грецької богині Іриди, яка, згідно з легендою по веселці сходила з небес і як посланниця богів, несла людям благу звістку. Після її приходу на землю, все навколо розквітало різнокольоровими квітами, і до людей приходило щастя і благоговіння.

В наш час ірис росте у всіх країнах і на всіх континентах. Але вчені, все ж, стверджують, що батьківщиною рослини є Середня Азія. Саме звідти вона була поширена в країни Європи і на територію Північної і Південної Америки.

Дуже красива, декоративна рослина, може служити гідною прикрасою вікон, балконів, оранжерей і квіткових клумб. Іриси вирощують не тільки для прикраси. Квіти цієї рослини знайшли своє застосування в косметології та кулінарії. Вегетаріанська кухня налічує багато рецептів страв, де додані квіти ірису, як для прикраси, так і додання страві особливої пікантної нотки. Широко використовуються квіточки і листочки в косметології. З рослини ірису, шляхом витяжки, отримують ароматні ефірні масла, які використовують для приготування ароматних парфумів.

Коренева система рослини дуже добре розвинена. Рослина відноситься до теплолюбних видів, тому давати якісне цвітіння вона може, якщо кореневі бульби добре прогріваються сонцем. Рослина куцоподібна, добре розгалужена. З бульби кореневої системи виростають до десяти прямостоячих, вузьких, ремінцеподібних листочків. Чим старіший куц, тим листя утворюється більше. Листова пластина, немов покрита восковим нальотом. Вона красиво виглядає на загальному тлі клумби. Листя рослини, що мають яскраво-зелений колір, зібрані біля основи довгих квітконосів в величезні, віялоподібні пучки.

Зустрічаються види ірисів, у яких повністю відсутні стеблові листочки, або їх кількість дуже мала. Ця особливість притаманна карликовим сортам ірису, які виведені голландськими селекціонерами і вирощуються на підвіконнях квартир. Такі рослини висаджують для отримання квітів зазвичай до якогось свята. Квіти на ірисах мають різні форми - все залежить від декоративності і виду рослини, але загальні характеристики, все ж однакові. На іриси ростуть великі квіти, що складаються з шести пелюсткоподібних частин оцвітини. У зовнішніх трьох часточок краї завжди опущені вниз, вони набагато більші за верхні частки. Внутрішні елементи оцвітини, підняті вгору, ніби бутон намагається приховати щось в собі.

Дивовижно, та навіть на карликових, маленьких рослинах зацвітають великі квіточки. Різна колірна гамма зібрана в сортах ірисів. Забарвлення квітів може бути від ніжно-білого, до синьо-чорного. Квіти дуже добре і приємно пахнуть різними ароматами. Розквітають іриси в травні. Спостерігати їх буйне цвітіння можна протягом двох місяців. Але, якщо ви маєте величезне бажання милуватися цими красивими і великими рослинами довгий період, необхідно висадити на квітковій клумбі різні сорти ірисів і насолоджуватися красивим цвітінням з травня і до кінця серпня.

АЗАЛІЯ ІНДІЙСЬКА І РОЖЕВЕ ДЕРЕВО РОДОДЕНДРОН

Більшість квітників дуже полюбили азалію не тільки за красиві квіти, але за який зручний час цвітіння - взимку. Азалія відноситься до сімейства вересових і є вічнозеленим чагарником.

Батьківщиною рослини прийнято вважати Китай, за деякими джерелами - Індія або Японія. Ті, що ростуть на схилах гірських лісів азалії здатні утворювати цілі зарості. Рослини, які ростуть в Індії, виглядають, як невеликі дерева. В Японії їх використовують в якості дерев бонсаї. Rhododendron і Azalea є найбільш красивими квітучими чагарниками для вирощування в парках і садах. Незважаючи на те, що ботаніки відносять азалії до рододендронів, в сучасному садівництві існує негласний поділ цих видів. Рододендронами називають вічнозелені чагарники, азаліями - чагарники з опадаючим листям.

Походження терміна Рододендрон грецьке і в перекладі означає "rhodon" - троянда, "dendron" - "дерево". Якщо об'єднати два слова, то вийде "Рожеве дерево". Азалія в перекладі з грецького означає "суха". Азалія виправдовує своє ім'я: перш, ніж розпустяться квітки, які за формою нагадують троянди, рослина виглядає, як засохлий кущ. В азіатських країнах азалія відома, як англійська троянда, в Німеччині її називають альпійською трояндою.

Декоративні властивості рододендрона дозволяють використовувати його в якості однієї з найбільш привабливих кімнатних культур. Шанувальники кімнатного квітництва підкорені тривалим цвітінням і різноманітністю квіток азалії. Якщо кліматичні умови дозволяють, азалію вирощують в якості садової культури. Основні сорти азалії, які найбільш популярні в якості кімнатних рослин, можна відрізнити за забарвленням квіток і за термінами цвітіння.

Азалія японська (Satsuki azaleas). Є рідкісною кімнатній культурою, але широко поширена, як садова декоративна рослина. Розміри квіток невеликі, росте і в якості декоративного чагарника, що дозволяє його висаджувати у відкритий ґрунт після закінчення періоду активного цвітіння. Садове вирощування цього сорту азалії можливо в умовах м'якого клімату. Квіти мають біле забарвлення, в деяких випадках утворюються квіти рожевого, червоного і бузкового забарвлення.

Азалія індійська (Rhododendron simsii). Рододендрон Сімса або індійський є родоначальником сортів кімнатних рододендронів. У природному вигляді росте у вологих гірських лісових масивах в умовах підвищеної вологості, викликаної постійними туманами і дощами. Отримані від нього гібридні форми індійської азалії відрізняються різноманітністю кольорів і розмірів. Квіти досягають розміру 5 см і пофарбовані в рожево-червоні тони. Але є деякі сорти, які мають біле забарвлення з рожевою серединкою (Osta) або рожевий з білою облямівкою (Inga).

Квітникарі вирощують не тільки дикорослі види, які відрізняються великими квітками і вічнозеленим листям, але також і види з опадаючим листям. Селекційна робота щодо азалії ведеться вже більше 150 років. За цей час виведено близько 12 тисяч сортів азалій і рододендронів.

Культура вирощування рододендронів почалося в Англії в кінці 18 століття.

Азалія заслужила репутацію рослини, що володіє корисними властивостями. Її використовують при лікуванні ячменю на оці, накладаючи пов'язку з пелюстками квітки. У деяких випадках темно-червона азалія допомагає позбутися від молі або мурах. Народна прикмета свідчить, що при тривалому спогляданні квіток азалії проходять болі в області очей і поліпшується зір. Незважаючи на те, що рослина азалія є примхливим при вирощуванні в умовах квартири, популярність її серед квітникарів залишається досить високою протягом тривалого часу. На своїй батьківщині азалія росте десятками років. При дотриманні необхідних умов для вирощування азалії таких результатів можна досягти і в наших кліматичних умовах.

Бегонія

Існує безліч різновидів бегоній. Родина всіх бегоній тропічні і субтропічні пояси планети. Напевно тому, рослина здається нам екзотичною. Історія бегонії налічує не одне століття. У 1690 році були описані перші шість видів бегонії з Вест-Індії. На честь колекціонера рідкісних рослин Мішеля Бегона, який організував експедицію на Антильські острови, рослина отримала назву бегонія. З освоєнням нових земель відкриваються нові види роду бегонієвих. На початку ХІХ століття був описаний вид бегонії вічноквітучої з Бразилії. Трохи пізніше, в 1856 році, в Індії була виявлена бегонія королівська. У шістдесятих роках цього ж століття в горах Південної Америки були відкриті бульбові види бегонії. Саме з бульбових бегоній згодом були створені всі сучасні сорти бегонії з крупними квітами.

Після відкриття бегоній королівської та бульбової створюють культурні форми рослини. З цього часу починає відлік історія бегонії в Європі. Спочатку для неї створювали комфортні для її зростання умови тропіків і субтропіків. Їх вирощували тільки в оранжереях. Незабаром з бульбових бегоній були виведені нові стійкі сорти, пристосовані до європейського клімату. Вони мали великі яскраві квітки, що довго цвітуть різних форм, розмірів і забарвлень: червоні, білі, помаранчеві, жовті, рожеві. З появою нових сортів і гібридів бегонія перебралася з оранжерей на клумби і в квітники європейських держав.

Довгий час побутувала думка, що бегонію вперше знайшли у Бразилії в кінці XVII століття. Проте інші історичні джерела показали, що квітка була відома ще до того у Мексиці, а у Китаї XIV століття її вже широко використовували. Проте, все ж таки відкриття закріпилося саме за монахом-францисканцем Чарльзом Плюм'є, який у 1690 році задокументував своє відкриття, доки шукав лікувальні рослини. Він назвав квітку на честь Мішеля Бегона, свого улюбленого ботаніка на той час. До речі, у минулому бегонію використовували для полірування клинків мечів.

Цікавий факт із сучасної історії квітки - один з гібридних видів бегонії носить назву *Kimjongilia* ("кімченірія") на честь покійного лідера Північної Кореї Кім Чен Іра. Саме цю квітку використовували на його публічному похороні у 2011 році.

Бегонію не просто використовували як лікарську рослину у Китаї, її широко вживали у їжу. Листя і квіти рослини можна їсти сирими або вареними. У Бразилії та Індонезії квітки додають у салати, у Китаї - використовують для варіння сиру. У деяких частинах світу з бегонії варять соуси, до того ж, вона - гарне джерело вітаміну С. Зокрема, їстівними вважаються вічноквітучу та бульбову бегонії, які мають присмак цитрусових. Однак переборщувати з ними не варто - це може призвести до отруєння.

Родина бегонієвих споріднена з родиною гарбузових. А однією з родзинок рослини є розмір насіння - воно має дрібну текстуру, схожу на пил. Це один з найменших розмірів насіння у світі квітів - лише одна унція (близько 28 грам) може дати цілих три мільйони саджанців!

Як і кожна квітка, бегонія має своє сакральне значення, яке вкладають у неї дарителі. У першу чергу її дарують, щоб висловити вдячність, передати мир, спокій, бажання справедливості. Бегонію можна подарувати близькому другу чи подрузі, який/а планує далеку подорож, щоб побажати безпеки. Деякі люди надсилають квітку у подарунок, щоб попросити пробачення, почати стосунки спочатку з гармонією та миром.

Бегонія різних кольорів може мати своє значення. Так, червоні суцвіття можуть підкреслити романтичні почуття, рожеві означають любов і пристрасть. Жовтий колір цвіту тяжіє до демонстрації багатства і задоволення, тоді як золотисті відтінки розповідають про успіхи та досягнення. Білу бегонію дарують, підкреслюючи невинність і чисті помисли, а синьою демонструють артистизм та творчі пориви.

